

Forfatter: Thurøe, Andreas

Titel: BREV TIL: Jonsen, Erna FRA: Thurøe, Andreas (1935-03-02)

Citation: Thurøe, Andreas: "BREV TIL: Jonsen, Erna FRA: Thurøe, Andreas (1935-03-02)", i *Breve fra en Skriftefader*, Hos Nordlunde, s. 50. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002017061-000-shoot-L0020170610000007.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra en Skriftefader

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

TIL
FRK. CAND. MAG. ERNA JONSEN
2.3.1935.

Kære Frk. Jonsen.

Disse Par Ord for at meddele Dem, at jeg har modtaget Deres Afhandling tillige med Deres venlige Brev. Manuskriptet var heldigvis affattet i en saa smuk maskinskrevet Form, at jeg med behagelig Lethed kunde gennemblæse det. Og lad mig tilføje, med ublandet Interesse. De har altid været mig en kær Elev, og det er vel ogsaa under Indtryk heraf, at Des. 51beder mig, i Tilfælde af Udgivelse, om at forsyne Deres lille Skrift med et Forord. De udtaler endogsaa en stærk Tvivl om, at De overhovedet, selv med Afkald paa Honorar, kan finde en Forlægger, hvis jeg ikke hjælper Dem dertil. Jeg veed af personlig Erfaring, hvor besværligt, for ikke at sige umuligt, det er uden Bistand af en eller anden Art at faa et videnskabeligt Arbejde i Trykken. Og jeg skal da gerne, naar De mener, at mit Navn kan tjene Dem som Lods, gøre mit til at bugser Dem i Havn.

At dette skulde være saa vanskeligt, som De selv formoder, er jeg nu ikke bange for. Det valgte Emne er aktuelt og i nøjere Forstand ikke underkastet en strengt videnskabelig Behandling, som kan afskrække Publikum. Afhandlingen er nærmest — hvad De selv er klar paa — et historisk farvet Exposé, og dette er vel opsat, i et livfuldt Sprog af et lyst Hoved, maaske i Forening med en lidt for ukontrolleret Fantasi. Jeg indrømmer, at ingens. 52Historieskriver har formaaet at finde et fuldt objektivt Stade til sit Stof; at De som Kvinde i særlig Grad har ladet Deres subjektive Sympatier frit Spil, er da kun naturligt.

De kalder Skriftet slet og ret »Diktatur«. En kort Titel er afgjort et Fortrin. Jeg vil dog tilraade Dem at give den en lille Udvidelse. »Europæiske Diktaturer« dækker tættere Bogens Indhold. Orienten har ogsaa sine. Den Hovedopgave, De sætter Dem, er en Paapegning af, hvorledes Historien bestandig fører Bevis for Diktaturerne som Overgangsperioder i Folkenes politiske Livsførelse og endnu tydeligere som Forberedere af et stadigt stigende og, paa Trods selv af de skrappeste Jernmure, stedse sejrende Fremskridt for menneskelig kulturel Frigørelse. Jeg er i Hovedsagen enig med Dem, kun ikke i Deres optimistiske Syn paa disse Jernmures kortvarige Modstand. Nemesis er langmodig. Hvad veed vi om den Fremtid, der venter vor egen Tids Diktaturer? Se til deres Forgængere — i Frankrig, Spanien, s. 53 Rusland. Og hvad mener De om vort eget Land? De fremhæver træffende, men uforsigtigt, Struenseeepisoden som det eneste kraftige Diktatur i vor Historie. Jeg siger uforsigtigt, fordi De her forledes til at forherlige Diktaturet, om end kun et Exemplar en miniature. De fremsætter ogsaa i Anledning af Napoleon en bemærkelsesværdig Paastand. I Deres Afsky for ham fastslaar De, næsten triumferende, at hans Verdensry ikke skyldes hans Soldatersejre, men udelukkende hans Martyrium. Sanct Helena, skriver De, har sat Helgenglorien om hans Pande. Hvis han var sluppet fri af Englændernes Rænkespil og havde haft Held til et Flugtforsøg over Atlanten med Udsigt til at dø som amerikansk Borger, vilde hans Navn være faret kometagtigt gennem Verdensrummet. Jeg maa hertil sige, at en Mand af hans Format fortjente et Martyrium, der kunde fastslaa hans Storhed for kommende Tider.

— Det skal ikke vare mange Dage, indens. 54 jeg returnerer Manuskriptet med et ledsagende Forord. Og jeg skal skynde mig saa meget des mere, som De udtaler Ønsket om snarest mulig at faa Bogen udgivet. De mener, at den, ved at bringe Deres Navn frem for Offentligheden, vil betyde et virksomt Plus for Dem, naar De til Efteraaret efter Opfordring agter at lade Dem opstille som socialdemokratisk Kandidat ved Folkethingsvalget. De paatænker altsaa for Alvor — hvad De tidligere kun flygtigt har berørt for mig — at skabe Dem en Fremtid som Politiker.

Tillad mig at spørge. Vil en saadan Fremtid nu ogsaa befrugte Deres særlige Evner, endsige tilfredsstillende Deres Ærgerrighed? Mon ikke det Navn, De ønsker at vinde, just vil drukne i Trædemøllen paa Christiansborg? — og ikke mindst, fordi De er Kvinde. Deres Køns Berettigelse til at deltage i offentligt Arbejde af mangfoldig Art skal jeg være den sidste til at bestride. Men ved Ligeberettigelsens. 55 sætter jeg et velbegrundet Spørgsmaalstegn, ikke blot fordi Naturen afviser den, men fordi ogsaa Erfaringen allerede nu i en Aarrække har bekræftet min Skepsis. Det er kun et Faatal af Kvinder, der besidder det Karat af Personlighed, som kræves for at blive en »Ener« — quelqu'un, som Franskmændene siger — hvor mandfolkekækt de end stræber for at naa saa vidt. I det Stille, blandt de mange utrættelige Arbejdersker i Forsorgens Tjeneste — ja, der har jeg mødt fremragende Enere. Og disse er efterhaanden blevet saa meget des mere uundværlige, som vor rodløse Tid bærer Spirer i sig, der angriber Hjemmenes Livskraft. Men udadtil — i fremskudte Stillinger? Gransker vi vor egen Historie, er der kun to Kvindenavne, som lyser med uforglemmelig Klarhed: Margrete, med sin Mandshjernes organisatoriske Talent, og Leonora Kristine med sit ukuelige Hjertes mandhaftige Mod. De andre Kvindenavne — i Videnskab, Kunst, s. 56 Literatur — blinker som blegnede Stjerner, der for Menigmand endog for længe siden uopretteligt er pustet ud.

De vil svare mig, at Deres Valg af Virksomhed bunder i Trang til at gøre et ærligt Arbejde paa det Felt, hvortil De føler Dem kaldet, og at De aldrig har drømt om at blive en Ener. — Jo vist! hvor gammel er De? 28 Aar! Et ungt Menneske i Deres Alder skulde kaste sig ud i den politiske Kappestrid uden at sætte sig de højeste Maal? Vi har jo allerede haft en kvindelig Minister. Vejen er banet. — Men Sporene skræmmer. Hendes ministerielle Virke er nu en afdød Saga. Hvad der bevarer hendes Minde, er en Række fortjenstfulde

Thurøe, Andreas, *Breve fra en Skriftefader,*

statistiske Undersøgelser angaaende Øresundstolden.

Jeg raader Dem ikke. Jeg kaster kun en lille Brand i Deres Sjæl. De har, hvad jeg tør kalde videnskabelig flair. Dyrk denne herlige Gave. Ød ikke Deres Kræfter paa en Virksomhed, der tenderer og har sandsynlig Udsigt til ats. 57ende i Døgn-Journalistik. Forsøg at skrive en Doktordisputats over et hjemligt historisk Sujet og ad den Vej skaffe Dem Indpas paa Universitetet. Spørg Deres Ærgerrighed, om den ikke bifalder dette Forslag, der kommer fra en oprigtig Ven, som tilmed ikke er uden Indflydelse.

Venligst Hilsen

Deres hengivne Andr. Thurøe.